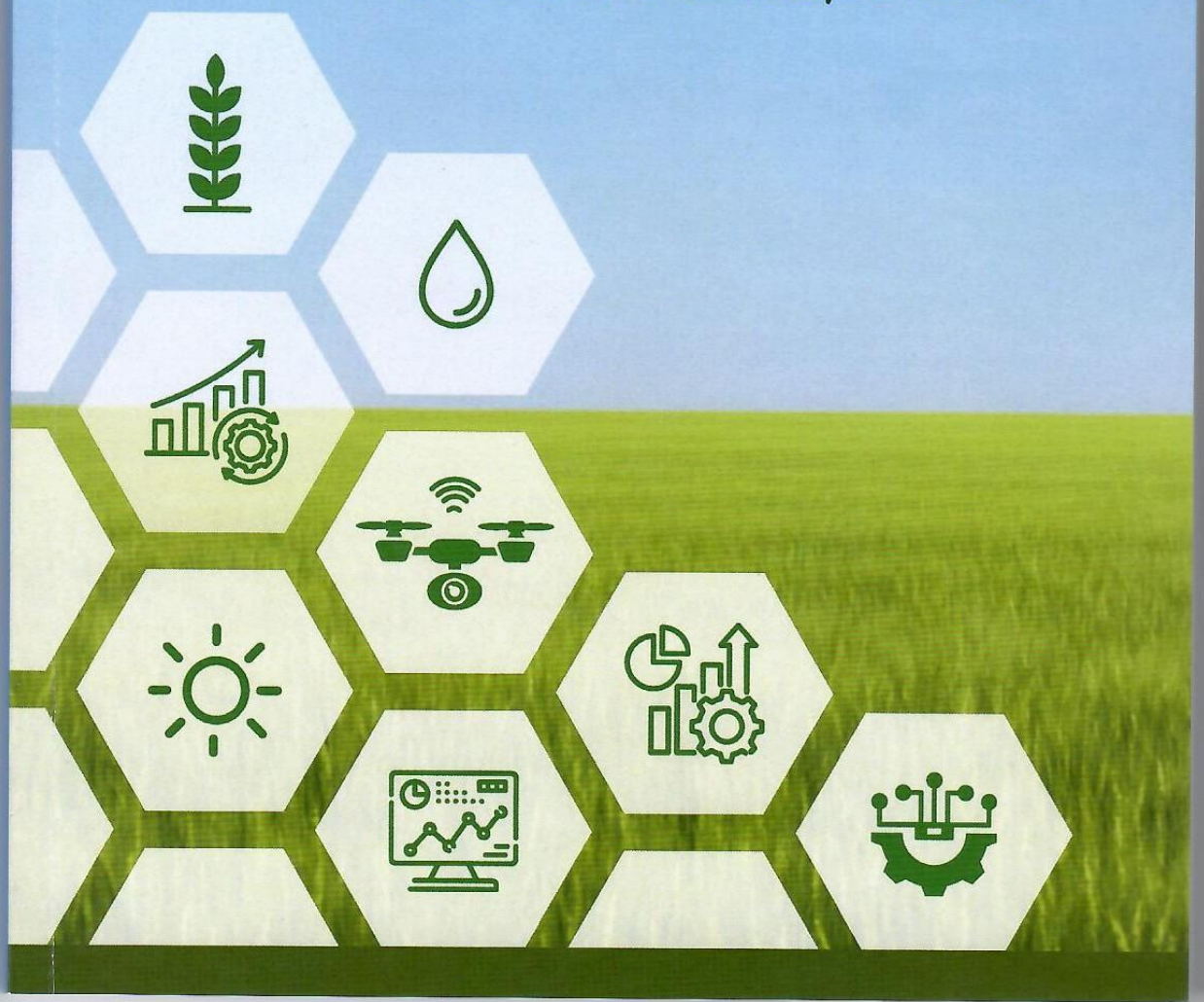


Қ.С. Байшоланова

АСТЫҚ ӨНДЕУ КӘСІПОРЫНДАРЫНДАҒЫ БИЗНЕС-ПРОЦЕСТЕРДІ ОПТИМИЗАЦИЯЛАУ



Қ.С. Байшоланова

АСТЫҚ ӨНДЕУ КӘСІПОРЫНДАРЫНДАҒЫ БИЗНЕС-ПРОЦЕСТЕРДІ ОПТИМИЗАЦИЯЛАУ

Монография

Алматы
«Қазақ университеті»
2025

ӨОЖ 338.43
КБЖ 65.32
Б 20

Баспаға әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университетінің Ғылыми кеңесінің
шешімімен ұсынылған (№ 9 хаттамасы 03.04.2025 ж.)

Пікір білдірушілер:

ҚР ҰҒА академигі, э.ғ.д., профессор **Ж. Жұман**
(Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті)
Халықаралық қолданбалы зерттеулер Орталығының директоры,
Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері)
э.ғ.д., профессор **С.Е. Керимқұлов**
(Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті)
э.ғ.д., профессор **А.А. Арунов**
(Тұран университетінің Қазақстандағы әлемдік экономика және
халықаралық қатынастар институтының директоры)

Байшоланова Қ.С.

Б 20 Астық өңдеу кәсіпорындарындағы бизнес-процестерді
оптимизациялау: монография / Қ.С. Байшоланова. – Алматы:
Қазақ университеті, 2025. – 152 б.

ISBN 978-601-04-7302-7

Монографияда астық өңдеу кәсіпорындарының жұмыс жасауының
концептуалдық аспектілері және ондағы бизнес-процестер зерттеліп, на-
рықтағы астық өнімдеріне құбылмалы сұранысқа сай өнім ұсынуды
анықтайтын сызғықты емес бағдарламалау есебі динамикалық сипаттағы
оптималды модель түрінде келтіріледі.

Зерттеу мақсаты – өндірістің экономикалық тиімділігін арттыруды
оптималды бизнес-процестерге негізделген өндіріс жоспары бойынша
жүзеге асыруды ұсыну.

Жасалған теориялық және практикалық ұсыныстар зерттеу тақырыбы-
ның қолданбалы сипатын анықтайды.

Монография агроөнеркәсіп кешінің астық өңдеу бағытында жұмыс
жасайтын қызметкерлерге және осы бағыттағы оптимизациялау әдістері-
мен, агроөнеркәсіптік сектордағы ақпараттық жүйені жобалаумен, ондағы бизнес-про-
цестерді тұрғызумен айналысатын, ғылыми-практикалық жұмыстар жасай-
тын мамандарға, білім алушыларға және басқа да оқырмандар қауымына
пайдалы.

ӨОЖ 338.43
КБЖ 65.32

ISBN 978-601-04-7302-7

© Байшоланова Қ.С., 2025

КІРІСПЕ

Өндірістің тиімділігін артыратын маңызды бағыттардың бірі
кәсіпорындағы өндірістік жоспарды жасау жүйесінің сапасын
жақсарту болса, ол нарықтық факторларды ескере отырып, қолда
бар қорларды ұтымды қолдау мен пайданы арттыра түсетіндей
өндірістік бағдарламалауды және ондағы бизнес-процестерді
сипаттайтын әдістерді ұсынуды талап етеді. Жоспарлаудың өзі
процеске жататыны белгілі. Ал нарық жағдайындағы икемді жос-
парлау тікелей тұтынушының талғамы мен сұранысына сәйкес
жасалатындықтан, ол да интеллектуалды сипатта жасалады.

Барлық уақытта жоспарлаудың нәтижесі тиімді шешімдерді
жүзеге асыруды барынша оптималды түрде атқаруды көздейді,
яғни ол мақсаттық нарықтың сұранысын қанағаттандыратындай
нәтижелерге қол жеткізетін сапалы, тиімді бизнес-процестер
жүйесі арқылы жасалады. Жалпы процестік әдіс дәстүрлі кәсіп-
орындағы өндірісті цифрлық ортаға трансформациялаудың алғы-
шарты болып та табылады және сондықтан ол өндірісті бәсекелік
нарықта дамытып басқаруда, оптимизациялауда және ондағы
қорларды тиімді қолдануда ыңғайлылық туғызатын өзекті
шаралардың бірі.

Аграрлық саланың құрылымындағы басты ұйымдарға
ұлттық азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге тікелей үлес
қосатын және экспортқа да отандық қомақты өнім шығаратын
астық шаруашылығы кәсіпорындары атауға болады. Сондықтан
да Үкімет тарапынан қолданысқа енгізілген заңнамалық құжат-
тарда да Агроөнеркәсіптік кешенді (АӨК) ғылыми қамтамасыз
етуге, зерттеулер жасауға аса назар аударылып, осы бағыттағы
ғылыми инновациялық белсенділік пен ғылыми потенциалды
арттыру шаралары ұсынылды [1].

Осы саладағы сондай маңызды нысандардың біріне астық
өнімдерін өңдеумен айналысатын кәсіпорындарды атауға бола-
ды. Астық өңдеу кәсіпорындары өндірістік-шаруашылық процес-
терде (үрдістерде) ұдайы шикізат жеткізушілермен, яғни әрі

3.2. Ұн тарту зауытының өндірістік бизнес-процестерін оптимизациялау тәжірибесі.....	126
ҚОРЫТЫНДЫ.....	138
ӘДЕБИЕТТЕР.....	141

Ғылыми басылым

Байшоланова Қарлығаш Советовна

**АСТЫҚ ӨНДЕУ
КӘСПОРЫНДАРЫНДАҒЫ
БИЗНЕС-ПРОЦЕСТЕРДІ
ОПТИМИЗАЦИЯЛАУ**

Монография

ИБ №16055

Басуға 06.11.2025 жылы қол қойылды. Пішімі 60x84 1/16.

Көлемі 25,3 б.т. Таралымы 500 дана.

Тапсырыс №2102. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспа үйі.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.